

Κύριε Πρύτανι,

Αυτή είναι μια μοναδική στιγμή για την Ελλάδα. Αν και μόλις 4 χρόνια πλήρες μέλος της ESA η χώρα μας κατάφερε να έχει μια αξιοπρεπή συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής της νέας γενιάς των ευρωπαϊών αστροναυτών. Αυτό αποδεικνύεται από τα στατιστικά στοιχεία που παρουσίασε ο κος Σπύρου αφού όχι μόνο Έλληνες υποψήφιοι έφτασαν μέχρι προχωρημένα στάδια της επιλογής αλλά είχαμε και καταρχήν σημαντικό αριθμό υποψηφίων από την Ελλάδα (αναλογικά με τον πληθυσμό της).

Η ELGRA (η Ευρωπαϊκή Ένωση για την Έρευνα σε Συνθήκες Μειωμένης Βαρύτητας) που αποτελεί τον μοναδικό ευρωπαϊκό φορέα επιστημόνων που ασχολούνται με την έρευνα σε συνθήκες έλλειψης βαρύτητας παρακολούθησε από κοντά τη διαδικασία επιλογής ευρωπαϊών αστροναυτών. Ως Αντιπρόεδρος της ELGRA δέχτηκα τα συγχαρητήρια πολλών ευρωπαϊών συναδέλφων για την απρόσμενα μεγάλη ελληνική επιτυχία. Και η επιτυχία είναι πράγματι μεγάλη αν αναλογιστεί κανείς ότι η Ελλάδα μόλις άρχισε τα πρώτα επίσημα βήματα στο χώρο του διαστήματος.

Αυτό που δεν γνωρίζουν οι περισσότεροι είναι ότι για να μπορέσει μια χώρα να διεκδικήσει με αξιώσεις την επιλογή δικού της αστροναύτη για επανδρωμένες διαστημικές αποστολές της ESA πρέπει να έχει αξιοπρεπή συμμετοχή στη διαστημική έρευνα και στα πειράματα που γίνονται σε συνθήκες έλλειψης βαρύτητας με φορέα υλοποίησης την ESA. Αυτά αφορούν κυρίως πειράματα που πρόκειται να γίνουν στον Διεθνή Διαστημικό Σταθμό (πχ στο διαστημικό εργαστήριο Columbus) αλλά επίσης και σε άλλες πλατφόρμες επίτευξης συνθηκών μειωμένης βαρύτητας όπως μη επανδρωμένοι πύραυλοι (sounding rockets), παραβολικές πτήσεις, πύργοι ρήψεων (drop towers) κλπ. Η συμμετοχή Ελλήνων επιστημόνων σε πειράματα στο διάστημα μπορεί να γίνει μέσω των προγραμμάτων που προκηρύσσει η Διεύθυνση Επανδρωμένων Διαστημικών Πτήσεων, Μικροβαρύτητας και Εξερεύνησης του Διαστήματος της ESA στην οποία εθνικός εκπρόσωπος είναι ο καθηγητής Αστρονομίας του ΑΠΘ κος Σπύρου. Χάρη στον κο Σπύρου και με την συμπαράσταση του ΑΠΘ έχουν γίνει στο παρελθόν εκδηλώσεις ενημέρωσης και προώθησης των δραστηριοτήτων που αφορούν τη μικροβαρυτική έρευνα από τις οποίες ξεχωρίζω την διάλεξη που έδωσε εδώ στο ΑΠΘ το περασμένο Σεπτέμβριο ο κος Marc Herpener, Προισταμένος της Διεύθυνσης Επανδρωμένων Διαστημικών Πτήσεων της ESA.

Η Ελλάδα προς το παρόν δεν συμμετέχει στο πρόγραμμα Εξερεύνησης του Διαστήματος αλλά έχει δηλώσει συμμετοχή στο πρόγραμμα μικροβαρύτητας και έτσι μέσω του προγράμματος ELIPS δίνεται η δυνατότητα σε ελληνικές επιστημονικές ομάδες να συμμετέχουν στο σχεδιασμό και υλοποίηση πειραμάτων σε συνθήκες μειωμένης βαρύτητας. Το πρώτο βήμα, όπως και με τα ευρωπαϊκά προγράμματα, είναι να ενταχθούν οι ελληνικές ομάδες μέσα σε γκρουπς συνεργαζόμενων ευρωπαϊκών ομάδων και από κοινού να γίνει η προετοιμασία υποβολής ερευνητικών προτάσεων. Η γνωριμία και ένταξη ελληνικών ομάδων σε μεγαλύτερες ευρωπαϊκές μπορεί να γίνει μέσω των

Θεματικών Ομάδων (Topical Teams) που οργανώνονται από την ESA πάνω σε διαφορετικά επιστημονικά πεδία.

Στο τμήμα Χημείας του ΑΠΘ εδώ και 8 χρόνια δραστηριοποιούμαστε σε πειράματα που γίνονται σε συνθήκες μειωμένης βαρύτητας στα πλαίσια παραβολικών πτήσεων της ESA. Έχουμε συμμετάσχει σε σειρά παραβολικών πτήσεων στα πλαίσια ερευνητικών προγραμμάτων με άλλους ευρωπαίους εταίρους. Τα παλιότερα μέλη της ιπτάμενης ομάδας έχουν συγκεντρώσει πάνω από 3 ώρες παραμονής σε συνθήκες έλλειψης βαρύτητας. Θα ήθελα να σημειώσω ότι παρόλη την υπερβολικά μεγάλη ζήτηση από καταξιωμένες επιστημονικές ομάδες για συμμετοχή στις παραβολικές πτήσεις της ESA έχουμε καταφέρει να επιλεγούμε και να κάνουμε πειράματα στις δυο πιο πρόσφατες καμπάνιες παραβολικών πτήσεων της ESA, τον Νοέμβρη 2008 και τον Μάιο 2009. Θεωρούμαστε πια έμπειρη ομάδα ανάμεσα στους άλλους ευρωπαίους απο τους οποίους δεν έχουμε τίποτα να ζηλέψουμε εκτός ίσως από την ελλιπή στήριξη της Πολιτείας μας.

Τελειώνοντας θέλω να τονίσω ότι η σημερινή μας περηφάνια για την αξιοπρεπή ελληνική συμμετοχή δεν οφείλεται στις δομές και την οργάνωση της χώρας μας αλλά για άλλη μια φορά οφείλεται στην προσπάθεια μεμονωμένων ανθρώπων που έχοντας την ευγενή φιλοδοξία αλλά και τα απαραίτητα φυσικά, νοητικά και ψυχικά προσόντα συμμετείχαν με ενθουσιασμό σε αυτόν τον πανευρωπαϊκό διαγωνισμό κόντρα σε υποψηφίους από άλλες χώρες που είχαν και την παράδοση με το μέρος τους και την οργάνωση αλλά κυρίως την υποστήριξη των κρατών τους.

Θ. Καραπάντσιος,

Επ. Καθηγητής, Τμήματος Χημείας,

Εθνικός Εκπρόσωπος ELGRA